SELECTIONS FROM THE RECORDS
OF THE
MADRAS GOVERNMENT.

DUTCH RECORDS, No. 4.

(NUMBER IN PRESS LIST, 1425.)

MEMOIR

OF

JOHAN GERARD VAN ANGELBEEK

ORDINARY MEMBER OF THE COUNCIL OF DUTCH INDIA AND GOVERNOR-ELECT OF CEYLON

DELIVERED TO HIS SUCCESSOR IN THE ADMINISTRATION OF MALABAR

JAN LAMBERTUS VAN SPALL

IN THE YEAR 1793

COPIED BY THE REV. P. GROOT, S.S.J.

MEMORIE

VAN DEN

RAAD ORDINAIR VAN NEDERLANDSCH INDIEN EN GEELIGEERDEN GOEVERNEUR VAN CEILON

JOHAN GERARD VAN ANGELBEEK

AAN ZIJN OPVOLGER IN HET BESTUUR VAN MALABAAR

DEN HEER JAN LAMBERTUS VAN SPALL

OVERGEGEVEN 1793

GECOPIEERD DOOR DEN WEL. EERW. HEER P. GROOT, S.S.J.

MADRAS:
PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1908.

Memorie van den Raadordinair van Indien en Geeligeerden Goeverneur van Ceilon Johan Gerard van Angelbeek aan Zijnen Opvolger in het Bestier van de Malabaar, den Heer jan Lambertus van Spall overgegeven.

Mijnheer,

§ 1. Volgens de al oude nuttige instelling van de Kompagnie en de nadere begeerte van de Hooge Indische Regeering bij aparte sekreete missive van den 14e Junij jongstleeden, waarbij ik tot Goeverneur van Ceilon benoemd, ben en het gezag over dit etablissement aan Uw. Ed. opgedraagen word, moet ik aan Uw. Ed. eene Memorie nalaaten, om zich in 't bestuur van hetzelve daarna te richten, tot dat hunne Hoogedelheeden dienaangaande iets anders en beeters voorschrijven; Doch dezelve zal maar heel kort behoeven te zijn; eensdeels, wijl Uw. Ed. geduurende den tijd van omtrend dertien jaar, dat ik Kommandeur geweest ben, en noch ruim zoo lange voor mijne komste, de Vergaadering van Polietsie als Lid bijgewoond, en de ampten van Winkelier, Dispensier, Pakhuismeester, Fiskaal en Hoofdadministrateur bediend, mitsgaders verscheidene Kommissies waargenoomen heeft, en over zulx van 's Kompanies relaatsien tot de Malabaarsche vorsten en van de daaruit spruitende voorrechten en belangen, mitsg 's van de dagelijxe behandelingen van zaaken onderricht is, en anderendeels wijl door den afstand van Kranganoor en Aikotta, mitsgaders door het abondonneeren van den passiven handel de belangen en omslag van de Kompanie op deeze kuste merklijk vermindert zijn en voor het tegenwoordige meest en voornamelijk op het onderhouden van de vriendschap met de inlandsche Vorsten en op het betrachten van de meest mogelijke zuinigheid uitloopen, weshalven zich ook mijne bedenkingen en aanmerkingen voornaamlijk tot deeze twee hoofd stukken bepaalen zullen.

§ 2. De koning van Koetsiem is onze eerste en oudste bondgenoot op deeze kuste, doch teevens ook vasal van onze Kompanie, die hij bij het derde Artikel van het eerste Tractaat van den 20e Maart 1663 uitdrukkelijk voor zijnen Protekteur erkent en aangenoomen heeft.

§ 3. Deeze vorst heeft in de laatste veertig jaar veel van zijne erflanden verlooren eerst door de geduurige oorlogen met den Samorijn en daarna door den afstand van Caroe, Mangattij en andere distrikten aan den koning van Trevankoor, zoo dat hij voor het tegenwoordige noch maar de volgende bezit.

§ 4. 1° Het eigentlijke Rijk van Koetsiem bestaande in het stuk land hetwelk beperkt word in 't Noorden door de rivier van Koetsiem, in 't Oosten door het lak of binnenwater, in 't Zuiden door de spruit van Manikordo, en in 't Westen door de eerstgem: revier en de zee, waardoor het dus de gedaante van een eiland verkrijgt, en op hetzelve bezitten wij de stad Koetsiem met haar grondgebied, op de Noorde West kant, en de koning van Trevankoor een stuk van Manikorde op het Zuidelijkste en de.

§ 5. 2° Het eiland Baipin van Paliporto af, waar op de Paljetter verscheidene dorpen in eigendom, doch onder de souverainiteit van den Koning en onze Kompanie het zuidlijkste hoeksken en de overkant van deeze vesting onafhankelijk bezit.

§ 6. 3: Op de vaste wal het land van Anjikaimaal waar onder Repolim begreepen is, hetwelk aan een geestelijken landheer toebehoord, doch met denzelven onder de souverainiteit van den koning staat en het distrikt van Triponitorre, waar de koning een soort van een palijs heeft en meest zijn verblijf houd.

§ 7. 4: De eilanden Kastella, Bendoerttij, Bolgattij en Balarparte met eenige minderen van weinig belang. Tot deeze landen alleen bepaald zich thans ons recht van protexie.

§ 8. Doch de koning bezit tegenwoordig ook uitgestrekte landen benoorden de Trevankoorsche linie, die hij van de Engelsche Kompanie in het jaar 1790 voor altijd gepacht en waarover gemelde Kompanie de Souverainiteit aan zich behouden heeft, waar mede wij ons dus in 't geheel niet mogen bemoeijen en waaromtrend het volgende valt aan te merken.

§ 9. Toen de onderhandeling hierover tusschen de Engelsche Kompanie en den koning beginnen zoude, gaf de regeering te Madras ons daarvan kennis bij een brief van den [ ] Juni des eevengemelden jaars, die bij onze sekreete resoluutsie van den 2e Augs daaraan volgende geinsereerd is, verzoekende te mogen weeten, hoedanig de verbintenis van deezen Rajah met onze Kompanie was, ten einde in het tractaat hetwelk zij over de voorsz: landen met hem wilde sluiten, niets mogt voorkomen, hetwelk op eenige wijze de goede verstandhouding tusschen beide Maatschappijen kost stooren, onder bijvoeging, dat zij haaren resident Mr. George Powneij, gelast had, dit te onderzoeken, wien wij hiertoe geliefden behulpzaam te zijn.

§ 10. Ik hield het niet voor raadzaam mij met Mr. Powneij in een omstandig onderzoek van onze betrekkingen tot, en verbintenissen met den koning in te laaten, en vergenoegde mij dus, met de zaake daar heen te dirigeeren, dat bij het meerm: Traktaat het volgende artikel ingelijfd wierd.

Art. 5.—Dat, uit hoofde van een Traktaat, hetwelk plaats heeft tusschen de Edele Nederlandsche Kompanie en den *Rajah Rama Warmar van Koetsiem* de Heer Goeverneur en Raad te Madras niet begeerende, eenige voorwaarden vast te stellen, die strijdig mogten zijn met den inhoud van de Traktaaten tusschen voormelde parthijen, goedgevonden is, dat *Rama Warmer* zich zal tributair zijn aan de Edele Engelsche Oost-Indische Kompanie, alleen voor zulke distrikten en plaatsen die bovengenoemd en thans in de macht van Tipoe Sultan zijn, en voor welken de gemelde Rajah aan hem tribut betaald heeft, voorts op welke de Edele Nederlandsche Kompanie geen betrekking heeft.

§ 11. Dit Traktaat zelve is bij onze sekreete resoluutsie van den 4den September desselven jaars ingeschreeven en ik vinde noodig daaromtrend aan te merken, dat wij steets op hoede moeten zijn, dat van d' Engelschen niets ondernoomen worde, hetgeen met dit artikel strijdig is, al schijnt zulx niet ons nadeel te strekken, want de minste disposietsie, die zij zich over de voorwaards beschreevene erflanden van den koning zouden willen aanmatigen, zoude reets eene inbreuk in ons recht zijn, en dus tot ons nadeel strekken te meer, wijl wij uit honderd voorbeelden op andere plaatsen geleerd hebben dat zij zich overal zoeken in te dringen en men dus vast stellen mag, dat zij als hen lieden eens toegelaaten wierd den kleensten vinger in de zaaken van dit rijk te steeken, niet rusten zouden voor dat zij er de heele hand in gekreegen hadden.

§ 12. Immers was dit wel hun voornaamste doelwit, toen zij zich, voor twee jaar, in de geschillen tusschen ons en den koning over de Kanarijns staaken, en zich de belangen van laatstgenoemden, tegens ons aantrokken, en ook heeft het ons meer moeite gekost dat toeleg te veriedelen, dan de geschillen zelve bij te leggen, hetwelk ons echter gelukt is, doordien wij het aangaan van een nieuw Traktaat, of ook maar het opstellen van eene akte van verzoening hebben mogen ontwijken die de Heer Powneij als mediateur van wegens zijne Kompanie, mede zoude geteekend hebben, en waar vandaan deeze, bij het ontstaan van nieuwe geschillen met den koning zich de interpretaatsie van zulk een traktaat of instrument, of eenige verdere kennisneeming van het geschil, zoude aangematigd hebben, waartoe haar in dit geval de weg afgesneeden werd, doordien men middel vond, te bewerken, dat het geschil eenlijk bij monde wierd afgemaakt door de betuiging van den koning, dat hem het voorgevallene leed deed, en dat hij de kontrakten voortaan stipt zoude naarkomen.

§ 13. In den aanstaande zal het ons echter gemakkelijker vallen de Engelsche Kompanie buiten de zaaken van het Koetsiemsche erfrijk te houden, wijl thans de koning zelve, veel meer als wij voor haaren indrang en de daaruit spruitende gevolgen bevreest, en bij zich zelve overtuigd is, dat zijne toekomende vrijheid, en rust in dit zijn erfrijkje alleen van de protexie van onze Kompanie afhangd, en dat hij de overheersching van de Engelschen op geene andere wijze zal kunnen afweeren, als dat hij zich telkens, wanneer hem iets, met opzicht tot zijne binnenlanden, gevergd word, op zijne afhanglijkheid van onze Komp: beroept, weshalven hij ook in zijne gesprekken en onderhandelingen met dezelven, daar het maar eenigzints te pas komt, van deeze onze betrekking tot hem en zijn erfrijk gewag maakt.

§ 14. Waarvan ik verscheidene voorbeelden zoude kunnen aanhaalen, doch tot vermijding van wijdloopigheid, slechts twee zal bij brengen, die eerst onlangs zijn voorgevallen, toen de Kommissaris van de Engelsche Regeering in Bengale de

Heer Duncan, die nevens de Heeren Farmer, Page en Bodham, door den Hoogen Raad van Bengale gekommitteerd was, om de regeerings en financie-zaaken in de nieuw veroverde provincien op deeze kuste te reguleeren, op zijne terugreize naar Bengale, zich hier een volle maand ophield, om, nevens den eevengemelden Heer Page, deeze en geene zaaken met den koning van Koetsiem nopens de voorsz: verpachte landen nader te reguleeren, en in de laaste dagen bij mij logeerde.

§ 15. Op zeekeren avond vroeg deeze Heer mij, of Anjikaimaal ons, of den koning van Koetsiem, toebehoorde? niet weetende, wat hij met deeze vraag bedoelde, was mijn antwoord: dat het tot het erfrijk van den koning, en dus hem in eigendom toebehoorde, doch zoo als het heele rijk, onder de protexie en het hooger gezag van de Kompanie stond; en kort daaraan liet de koning mij weeten, dat hem van verre de voorslag gedaan was, tot meerdere veiligheid van zijn land, een of twee Kompanien Sipais op Baijpin of Anjikaimaal te plaatsen, doch dat hij zulx gedeklineerd had, wijl zijn land onder onze protexie stond, en hij, zonder onze toestemming, geene vreemde troepen in hetzelve durfde admitteren.

§ 16. Het tweede is noch treffender:

De Heer Duncan die tegen het Kontrakt, hetwelk door den Heer Powneij met den koning over de landen buiten de linie gemaakt, en door de regeering van Madras bevestigd was, eenige zwaarigheeden maakte, begeerde het origineele Kontrakt te zien, hetwelk de voorige koning met den Nabab Haider Alichan nopens deeze in pacht genoomene landen buiten de linie, geslooten had, en de koning gaf tot antwoord dat hij, voor zijn aandeel daartoe gereed was, doch zich niet bevoegd hield, hetzelve zonder mijne voorkennis en bewilliging te produceeren, wijl het met voorkennis en toestemming van onze Kompanie geslooten was.

§ 17. Hij zond ook den volgenden morgen het Kontrakt in een geslooten kasje, doch de sleutel daarvan niet aan den Heer Duncan, maar aan mij met verzoek, hetzelve te willen openen en het geschrift aan den Heer Duncan te kommuniceeren.

§ 18. Het misnoegen van deezen Heer hierover was zichtbaar genoeg, doch hij zocht het te verbergen, onder deeze aanmerking: Wel mijnheer! De Rajah steld groot vertrouwen op uwe goedheid, doch mij dunkt, dat hij in dit geval daarvan misbruikt maakt, met U deeze moeite te vergen.

§ 19. Dat de koning, bij aanweezen van den Heer Abercrombij, Goeverneur van Bombaij tot een bewijs van zijne ondergeschiktheid onder onze Komp. de prinsen vlagge van zijn palijs heeft laaten waijen is Uw. Ed. bekend, en moet als een nader bewijs van deeze mijne stelling aangemerkt worden.

§ 20. De meeste geschillen tusschen ons en deezen koning ontstaan over de inlandsche Roomsche Christenen, die in zijn land woonen, en dus zijne onderdaanen zijn, doch over welken de Portugeezen van ouds en wij na hen zeder onze eerste komste alhier, het recht van protexie geoefend hebben en tot heeden toe noch oefenen zulx niet slechts of eenelijk op het voorbeeld van de Portugeezen, maar ook en voornaamlijk uit hoofde van de traktaaten die wij bij onze komste alhier met den koning aangegaan hebben, waaromtrend ik noodig oordeele, de volgende aanmerkingen te maaken.

§ 21. Onder de Malabaarsche Christenen, die van 's Komp.'s protexie jouisseeren, zijn alleen de Latijnsche Katholijken begreepen, die in het Malabaarsch met den algemeenen naam van Moendoekaars beteekend worden, doch niet de St. Thomas Christenen die in dezelve taal in tegenoverstelling, Mapoeles genoemd worden.

§ 22. Bij het traktaat met meermelden koning van den 22ᵉ Maart 1663 is in het Malabaarsch exemplaar het woord Moendoekaars gebruikt en in het Nederduitsch is hetzelve overgezet of liever omschreeven, met de woorden " Alle Christenen, staande van ouds onder de stad van Cochim en de *langs strand woonende* " Deeze gebrekkige overzetting schijnt ontstaan te zijn uit de onkunde van de tolken, die van den eigentlijken zin of de rechte beteekenis van het woord Moendoekaaren geen duidelijk begrip zullen gehad, en, omdat de Mapoelis in de boven-landen en naast het gebergte de Moendoekaars daar en tegen in de beneeden landen nader naar de zee toe woonden, gedacht hebben, zich wel uit te slooven, als zij dezelven op deeze wijze, of met de woorden *langs strand woonende*, beschreeven.

§ 23. Van deeze gebrekkige vertaaling, zocht de koning, of liever Mr. Powneij die het traktaat uit het Nederduitsch in 't Engelsche had laaten overzetten, misbruik te maaken, in het jongste geschil over de Kanarijns, waarin de vraage over onze voorrechten nopens de Malabaarsche Roomsche Christenen, mede betrokken wierd, beweerende, dat onder het woord Moendoekaaren, alleen de visschers als de eigentlijke bewooners van de stranden moesten verstaan worden, hetgeen wij echter met de attesten van de Paters Karmeliten te Verapoli en andere onpartijdige taalkundigen refuteerden die eenpaarig getuigden, dat daaronder alle inlandsche Christenen, die het Latijnsch Rituaal aannamen, en dus niet alleen de visschers, maar ook de laskorijns, landbouwers handwerkslieden van de Malabaarsche kaste, mitsgaders alle toepassen begreepen en verstaan wierden.

§ 24. Waar en boven wij deeze uitlegging justificeeren met de Konventsie die in 't jaar 1785, tusschen ons en den koning geslooten is over de gerechtigheeden die 's Komp.'s vasallen aan den koning opbrengen moeten waar onder niet eenlijk de visschers, maar ook alle de voorwaards genoemde bezondere geslachten, of kastas begreepen zijn. —.

§ 25. Dit ons recht van protexie bestaat in de eerste plaats hierin, dat deeze Christenen, als zij iets misdaan hebben, of van misdaaden beschuldigt worden, niet voor de ministers van den Koning en ook niet voor zijn Hoogheid zelve maar voor ons moeten te recht gesteld worden.

§ 26. Hiervan hebben de Heidensche onderdaanen van den Koning dikwils misbruik gemaakt, doordien zij, wanneer ze de een of andere misdaad bedreeven hadden naar Verapoli gingen, en zich doopen lieten, om langs dien weg zich van's konings jurisdiktsie te onttrekken en de verdiende straffe te ontwijken en wij mogen niet ontkennen, dat de koning langs dien weg meenige onderdaanen verlooren heeft en de Roomsche land-gemeenten met eeven zoo veele quaad-doenders en deugnieten vervuld zijn.

§ 27. Indien derhalven zulke gevallen existeeren, zoo vereischt de billijkheid, dat zulke quaad-doeners over de, voor hunnen overgang tot het Christendom, gepleegde misdaad, volgens de wetten gestraft, en als de koning daarop staan mogt, tot dat einde aan hem overgegeeven worden, wijl de Christlijke Relisie vooral niet moet gemisbruikt worden, om eene schuilplaats aan misdaadigers te verleenen.

§ 28. En om dit, zooveel mogelijk voor te koomen, hebbe ik den Bisschop te Verapoli gerekommandeerd, om zoo wanneer heidensche onderdaanen begeeren gedoopt te worden, vooraf te onderzoeken of zulx ook met het voorwaards gemelde ongeoorloofde oogmerk geschied, en dit bevindende, denzelven af te wijzen.

§ 29. Het tweede voorrecht bestaat daarin, dat de koning den Christenen geene nieuwe lasten mag opleggen, of van hunne tuinen en landerijen meer vraagen als van ouds is gebruiklijk geweest.

§ 30. Dat des konings heidensche onderdaanen ook al vroeg getracht hebben van dit voorrecht te profiteeren, door de Christelijke Relisie aan te neemen blijke uit het negende artikel van het nader kontrakt van den 25 Februarij 1664 waarbij, om deeze onrechtvaardigheid te beletten gestatueerd is.

" Dat de onderdaanen des konings bezwaard en de gewoon zijnde te kontri
" bueeren eenige hoofdgelden of andere lasten en naderhand Christenen wordende,
" gehouden zullen weezen, dezelve lasten echter te draagen.

§ 31. Indien derhalven over de gerechtigheeden van de landen of tuinen der Christenen verschil ontstaat, dat is indien de koning daarvan gerechtigheeden diensten of gaven eischt, die de Christenen meenen niet schuldig to zijn, zoo moet de Gebieder in de eerste plaats onderzoeken, of die landen aan den Christen of zijne voorouders toebehoord hebben, eer zij tot het Christendom overgegaan zijn, en zoo ja, dan diend hij dezelven tot het betaalen van de gerechtigheeden of het presteeren van die diensten te konstringeeren mits de zoogenaamde bekeering of overgang tot het Christendom binnen een derde van een eeuw is voorgevallen, want indien dezelve voor die periode waare geschied en zulk een Christen bewijzen kost dat de gepretendeerde gerechtig heid zeder niet betaald waare, zoo zoude het recht van verjaaring plaats hebben.

§ 32. Het was voorheen niet net bepaald, waarin de gerechtigheeden bestonden, die de koning van de landen en tuinen der ingezeetenen van ouds genoot en de koning eischte in het jaar 1762 van alle dezelven, en dus ook van de Christenen, nieuwe gerechtigheeden die voor heen niet opgebragt waaren.

§ 33. Hier tegen had de Komp. zich steets aangekant, doch toen Haider Alijchan dit land te vermeesteren dreigde en de koning daardoor verplicht wierd, niet alleen buitengewoone oorlogs-onkosten te maaken, maar ook zwaare kontribuutsien op te brengen, ten einde zijn land tegen geweld en overheersching te beveiligen, zoo kreeg deeze eisch van nieuwe gerechtigheeden, ook ten opzichte van de Christenen eene andere gedaamte, door dien alle onderdaanen uit de natuur der zaake verplicht zijn, het hunne tot behoud van het land hunner inwooning te kontribueeren.

§ 34. Echter wierden de onderhandelingen daarover draalende gehouden tot het jaar 1785 wanneer ik, na alles grondig onderzocht to hebben, met den koning eene konventsie sloot, waarbij dit stuk op een vasten voet geregeld is, zoo als dit bij de daarvan ter secretarije berustende geauthentiseerde akte van konventsie in 't breede te zien is, wordende het door den koning zelve geteekende origineel in 's Kompanies groot geld-kassa bewaard.

§ 35. Waaromtrend noch diend in aanmerking genoomen te worden, dat het voorrecht, hetwelk de Christenen door deeze konventsie verkreegen hebben, niet kan geappliceerd worden op zulke tuinen of landen, die zij na dien tijd van 's konings heidensche onderdaanen moeten in leenpacht genoomen of onder eenigen anderen titel geacquireerd hebben, maar dat zij daarvan dezelve gerechtigheid opbrengen moeten, die de voorige bezitters opgebragt hebben.

§ 36. Het derde voorrecht bestaat daarin, dat de koning of zijne ministers de Christenen niet mogen opvatten of gevangen zetten, noch hunne huizen en tuinen met arrest beleggen, maar gehouden zijn, zich in alle gevallen aan den gebieder te addresseeren.

§ 37. De Kompanie heeft echter van deeze haare vasallen in erkentenis van de voorm. protexie geene de minste voordeelen, noch aan inkomsten, noch aan personeele diensten en de gebieder heeft er volstrekt niet anders van, als groote moeite en verdrietlijkheeden met het hof, hetwelk geduurig tegen deeze voorrechten handeld en de Christenen op allerlij wijze tracht onder zijn gezag te krijgen.

§ 38. De meerdere achting voor de Christelijke rilisie de menschlievenheid in het beschermen van veele duizenden tegen verdrukking, en het aanzien, hetwelk dit recht van protexie natuurlijker wijze geeft, zijn dus de eenigste voordeelen die de Kompanie hiervan geniet en de eenigste beweegreeden, die den gebieder moeten aanzetten om de Christenen bij hunne voorrechten te handhaven en tegen de onderdrukkingen van het hof te beschermen.

§ 39. De Kanarijns hebben ook van ouds onder onze protexie gestaan, doch ten tijde van den Heer Goeverneur Senff ontstond daarover geschil en bij afdoening van hetzelve in het jaar 1772 werd het bestier over dezelven en over hunnen tempel wel aan den koning overgelaaten, doch onder deeze uitdruklijke bepaling:

" Dat de koning hen geene nieuwe lasten opleggen mag, die tegen de oude
" gewoonten strijden.

" Dat zij vrijheid behouden, bij den Heer Kommandeur te klaagen.

" En dat de koning geene zaken van belang omtrend de pagood mag onderneemen zonder voorkennis en toestemming van de Kompanie.

Zoolas dit breedvoerig beschreeven is bij aparte sekreete missive aan de Hooge Regeering van den 4e Maart 1772 waaraan ik mij hier gedraage.

§ 40. Aan deeze voorwaarden heeft de jongste overleedene koning zich nader en op 't nieuw onderworpen bij zijnen brief aan mij van den 30e December 1790 die bij de sekreete resoluutsie van den 22e Maart daaraan volgende geinsereerd is.

§ 41. Des niet tegenstaande ondernam de thans regeerende koning in het jaar 1791 toen ik mij te Kolumbo bevond, de Kanarijns met nieuwe lasten te bezwaaren, waartegen Uw. Ed. en de Raad zich met goede reedenen stelden, om 's Kompanies voorrechten naar behooren te mainteneeren.

§ 42. Wat onaangenaame gevolgen dit geval gehad hebbe en op wat wijze de hierover gereesene geschillen eindelijk bijgelegt zijn, behoeve ik hier niet aan te wijzen, wijl dit alles Uw. Ed. zoo goed als mij zelve bekend is, weshalven ik alleen aanhaale dat wij bij de afdoening van deeze geschillen, niet tegenstaande de partijdige tusschenkomst van de Engelsche Regeering van Madras het veld behouden hebben en de koning genoodzaakt geweest is, de deugdzaamheid van dit ons recht van protexie, zoo wel over de Roomse Christenen als over de Kanarijns op 't nieuw te erkennen en zich daaraan te onderwerpen.

§ 43. Ja, ik zoude in 't geheel van deeze onze voorrechten met betrekking tot de Christenen en Kanarijns geen gewag maaken, wijl dit alles Uw. Ed. zoo goed als mij zelve bekend is, oordeelde ik niet, dat het Uw. Ed. aangenaam en somtijds in het aanstaande bestier dienstig zijn zoude, dat ik hier mijne nadere gevoelens nopens dit ons recht en desselfs beoefening in 't kort voorstelde.

§ 44. In 't algemeen is de aanmerking van den Edelen Heer Moens (zg.) bij zijne aan mij gelaatene Memoir paga: 68 van veel applicaatie.

"Dat de beoefening van het recht van protexie over de Christenen en hoe verre "men hetzelve extendeeren kan, veel afhangd van de influentsie die een hoofd "gebieder hier op den vorst heeft."

§ 45. Hoewel ik het bijgevoegde raisonnement: "omdat men er sterk opstaande het toch met geen behoorlijk recht souteneeren kan" zoo onbepaald, als het daar ter nedergesteld is, niet begeere te onderschrijven, en daarvoor liever subsisteere: "omdat de koning voor een gebieder, die deszelfs achting heeft weeten te verkrijgen, meer toegeevendheid en meer ontzag zal gebruiken, als voor een anderen, die hem onverschillig is."

Hieruit volgt, dat een Hoofdgebieder zich bevlijtigen moet, die influentsie of liever de achting, waaruit dezelve alleen gebooren word, te verkrijgen.

§ 46. Dit nu geschied niet door laffe vlijerij en ontijdige toegeevendheid, die veel meer minachting baard, ook niet door grootste vertooning of pracht en praal, die wel voor dat moment op den inlander eenige impressie maakt, doch geene standvastige uitwerking doed, maar door eene rechtvaardige behandeling van groot en kleen.

§ 47. Deeze rechtvaardigheid voor zoo verre men daar door den gewenschten invloed verkrijgen kan, moet in acht genoomen worden, niet alleen omtrend den koning zelve, maar ook nopens zijne onderdaanen, die onze vasallen zijn.

§ 48. Tegen den koning zelve door niets van hem te eijschen, als waartoe de Kompanie gerechtigd is, en door hem prompte satisfactsie te geeven als hij met goede reedenen over deeze of geene persoonen of voorvallen klaagd.

§ 49. Het laatste valt dikwils voor, inzonderheid omtrend de inlandsche Christenen, onze vasallen, onder welken heel veel slegt volk schuild omdat veelen tot het Christendom overloopen, wijl ze, zich aan misdaaden schuldig gemaakt hebben en langs dien weg de verdiende straffe zoeken te ontgaan, die dus reets booswigten waaren, eer zij Christenen wierden, en om dat het onderwijs zoo wel als het geestelijke opzicht der Roomsche priesteren ten hoogsten gebreklijk is, zoodat verre de meeste Christenen buiten den naam en eenige ijdele kerkplechtigheeden en bijgeloovige ceremonien niets van het christendom weeten.

§ 50. Dat zulke slechte menschen op allerhande wijze uitspatten, is ligt te begrijpen, voornamelijk geschied zulx door dronkenschap, rooven, steelen en geweldadigheeden tegen 's konings heidensche onderdaanen.

§ 51. Als hierover geklaagd word, zoo moet een prompt onderzoek en gepaste straf-oefening den koning overtuigen, dat de Kompanie haare vasallen niet tegen recht of billijkheid zoekt te mainteneeren, maar in tegendeel bereid is, dezelven naar verdienst te straffen.

§ 52. Van een ander natuur zijn de geduurig klagten van het hof over het slagten van koebeesten, die gelijk Uw. Ed. weet, bij de heidenen in zulk eene hooge eere gehouden of liever gevenereerd worden, dat het dooden van dezelven bij henlieden eeven zoo zwaar, als manslag en met de dood gestraft word.

§ 53. Dit zoude de koning dus ook wel willen hebben, dat bij ons nopens de Christenen plaats vond, doch waarin wij niet kunnen bewilligen.

§ 54. Ik heb derhalven zijne klagten daarover een langen tijd met vriendelijkheid afgeweezen, door hem voor te stellen, dat het slagten van koebeesten, volgens de leere der Christenen, eene geoorloofde en gansch onschuldige daad was, en dat de billijkheid vereischte, dat elk naar zijn eigene wetten geregeerd wierd, en dat het overzulx ten eenemaal onrechtvaardig zijn zoude, een Christen over iets dat hem te doen geoorloofd was, en op fundament van eene wet, die hem niet aanging te recht te stellen en zelve wel aan lijf en leeven te straffen.

§ 55. Niet te min zocht ik de klagten daarover voor te komen of te verminderen, door geduurige vermaaningen aan de kapitains, luitenants en verdere hoofden der Christenen, om het slagten van koebeesten te menageeren, doch dit bleef zonder vrucht bij een woest en onverstandig volk, hetwelk daarop doordraafde dat het ongestraft bleef.

§ 56. Eindelijk wierden de klagten van den tegenwoordigen koning hierover zoo meenigvuldig, en zoo heevig, dat hij niet onduidelijk liet merken, dat ingevalle de Kompanie de geenen die in zijn land koebeesten slagteden, niet wilde straffen, hij zelve zulx doen zoude.

§ 57. En wijl hieruit op 't nieuw met hem, die stoutmoedig en onderneemend is, onlusten hadden kunnen ontstaan, en in allen gevalle een ieder vorst het recht heeft, eene daad die op zich zelve onverschillig is, aan zijne onderdaanen te verbieden zoo stelde ik aan de kapitains der Christenen voor, dat ofschoon het slagten van koebeesten op zich zelve geene misdaad was, echter het verbod des konings daartegen door henlieden moest gerespecteerd worden, dat ik daarom henlieden ordonneerde hunne onderhoorigen in ieder parochie bij monde te waarschuwen, voortaan geene koebeesten op het grondgebied van den koning te slagten, alzoo de geenen die daartegen handelden als overtreeders van de orders van de Kompanie en den Koning, met de sjambok en ketting zouden gestraft worden.

§ 58. Het schijnt ook, dat zij hetzelve zeder nagelaaten hebben, wijl mij geene klagten gedaan zijn, en ik raade Uw. Ed. wanneer de kapitains het eerstemaal voor Uw. Ed. verscheinen deeze waarschuwing in ernstige bewoordingen te herhaalen, waar door Uw. Ed. veel verdriet met den koning voorkomen zal, want zonder deeze vernieuwing zoude dit volkje mogelijk denken, dat dezelve met mijn bestier was geeindigd.

§ 59. Ik zegde hiervoorwaards, dat de rechtvaardigheid waardoor een gebieder de achting van de vorsten verkrijgen kan, ook tegen de onderdaanen diend in acht genoomen te worden.

§ 60. Dit kan en moet geschieden langs twee weegen, eenmaal dat hij aan 's konings onderdaanen, die op 's Kompanies vasallen iets te pretendeeren hebben, prompte en onpartijdige justietsie administreere en de Christenen zonder oogluiking tot de voldoening konstringeere, tot welk einde zeer dienstig en geschikt is, dergelijken klagten door onpartijdige en land-en taal-kundige persoonen te laaten onderzoeken.

§ 61. En ten tweeden: dat hij, zoo wanneer een vasal of onderdaan van de Kompanie hetzij Christen, Jood, Kanarijn of Benjaan, iets misdoed waarover hij eene domestieke korrektsie verdiend, denzelven in geene geld-boete ten zijnen behoeve, maar tot andere konvenabele straffen kondemneere, of zoo wanneer de omstandigheeden van den schuldigen zoodanig zijn, dat eene geldboete behoord plaats te hebben, dezelve als dan aan de diakonij toewijze of opentlijk onder arme wedewen en noodlijdende huisgezinnen laaten uitdeelen.

§ 62. Ik wil hier niet uitwijden over de laaghartigheid die de gebieder aan den dag legt, als hij zelve de boeten in zijn zak steekt, noch over het gevaar, dat hij loopt om daardoor op zulke winsten te verlekkeren, en als dan zelve naar misdaaden te zoeken, om zich met deezen buit verder te verrijken, noch ook over de schandelijke gevolgen, die daaruit van zelve voortvloeien, waaronder het verlies van alle achting liefde en vertrouwen zijner onderhoorigen inzonderheid mede behoord.

§ 63. Ik dringe hier alleen maar aan, op den schaadelijken invloed, die zulk een onwaardig gedrag, hetwelk ik haast een politieke straatrooving zoude willen noemen, op de gevoelens den inlandsche vorsten moet hebben, die dra ontdekken

zullen, dat de gebieder het hem toevertrouwde gezag misbruikt om de arme onderdaanen uit te zuigen en zich, onder den schijn van rechtoefening, met hun armoedje te verrijken, als wanneer het niet kan missen of deeze ontdekking moet henlieden minachting en afkeer inspireeren.

§ 64. Daar in tegendeel een gebieder, die zich met zulke vuile winsten niet bezoedeld, maar zijne handen van alle schraap-zucht vrij houdt, dagelijx in aanzien en achting bij de vorsten en bij groot en kleen toeneemt en hooger rijst, en ik houde mij van UWe. eerlievendheid zoo wel verzeekerd, dat ik vast vertrouwe dat Uw. Ed. langs deezen weg zijn geweeten rein bewaaren en de hoogachting der vorsten en de liefde der ingezeetenen verwerven zal.

§ 65. Doch het is niet genoeg, dat hij zelve zich van alle geld afpersingen onthoude, hij moet ook een waakend oog laaten gaan over den fiskaal en zooveel mogelijk zorgen, dat dezelve van zijn ampt en de daarmede verbondene dagelijxe judikature van kleene geschillen en geringe misdrijven, geen misbruik maake en de menschen onschuldig of boven de billijkheid in boetens kondemneere.

§ 66. Ik moet hier opentlijk verklaaren, dat ik deezen aanmerking ten opzichte van den E. Cellarius die thans het fiskalaat pro-interim bediend geheel onnodig achte wijl ik van zijne eerlievende gevoelens volkomen overtuigd ben, doch wijl hij in dat ampt niet begeerd te blijven en men niet weet, wie door de Hooge Regeering te Batavia daartoe zal aangesteld worden, zoo hebbe ik dezelve in 't algemeen noodig geoordeeld, zonder daarbij op eenig individuum het oog gericht te hebben.

§ 67. De koning van Trevancoor, is de tweede bondgenoot van de Kompanie, die den koning van Koetsiem aan macht en rijkdom heel verre overtreft.

§ 68. De kontrakten die de Kompanie met deezen vorst gemaakt heeft, zijn Uw. Ed. bekend onder dezelven is het tractaat van den 15e Aug. 1753, van het grootste gewigt hetwelk ook tot nu toe altijd tot een basis van ons wederzijdsche gedrag gediend heeft.

§ 69. De voornaamste stipulaatsie bij hetzelve betreft de peper-leverantsie en luidt woordelijk in het 4e, 5e en 6e, artikel als volgt.

Art. 4.

De koning van Trevankoor beloofd en verzeekerd dat alle de lijnwaaten en jaarlijx drie duizend kandijl peper a vijfhonderd ponden ieder en voorts alle andere produkten vallende in de landen die zijn Hoogheid reets bezit, aan de E. Kompanie zullen geleeverd worden, en van de landen die hij naderhand mogte komen te vermeesteren, naar aftrek van zijn Hoogheids onderdaanen gebruik noch twee duizend kandijlen maakende samen een getal van vijfduizend kand: echter aan de Engelsche in geen meerder en grooter quantiteit, als door zijn Hoogheids voorvaderen in den jaare Een duizend seven honderd en-vijf en twintig, of daaromtrend, ten aanzien van de peper is toegezegd geworden, namendlijk Eenduizend kand.

5.

De Nederlandsche Kompanie zal voor ieder kandijl schoon geharpte peper van vijfhonderd ponden ieder, die uit de rijken van Trevankoor en Atinga vijf en sestig ropijen betaalen en voor de thol vier fanums ragias als van ouds.

6.

Doch voor de peper die in de landen welke door 't neutraal gedrag van gem: Komp. zijn Hoogheid mogte hebben vermeesterd en nog mogte komen te vermeesteren, valt, zal niet dan 55 ropijen betaald worden, en de thol als in 't voorgaande artik. is gezegd, namendlijk 4 ragias per candijl.

§ 70. Dat de koning deeze beloofde peper-leeverantsie noit volkomen en in de laatste tijden zeer gebrekkig volbragt, mitsgaders in de drie laaste jaaren genoegzaam geheel verzuimd heeft, is Uw. Ed. ten vollen bekend.

§ 71. Wat middelen door ons te werk gesteld zijn, door brieven, bezendingen, mondelinge gesprekken en konferentsien mitsgaders door het zenden van gekommitteerde leden, om zijn Hoogheid tot eene ruimere en behoorlijke leeverantie te vermaanen, is Uw. Ed. niet minder bewust en dat gem. koning nu jongst tegen

de gekommitteerde leden *Scheids* en *van Spall* verklaard heeft de peper niet verder tegen den bij het kontrakt gestipuleerden prijs te kunnen of te willen leeveren, maar daarvoor voortaan 115 Rop, voor 't candijl te begeeren, met uitzondering alleen van de partij die aan de voorleeden jaar beloofde agthonderd kandijl noch mankeerde, die uit den ophanden zijnden nieuwen oogst voor den ouden prijs zoude geleeverd worden, Uw. Ed. uit de jongste resoluutsie van den 19e November J°l. waarbij het rapport van gem. gekommitteerden geinsereerd is noch in versch geheugen.

§ 72. Ik zoude derhalven een zeer overtollig werk doen indien ik hierover breedvoerig uitwijden wilde, en zal dus tot Uw. Ed. nader onderrichting nopens dit gewigtig stuk alleen het volgende aanmerken.

§ 73. Ingevolge onze voorschreeve resoluutsie hebbe ik den koning bij een brief nadrukkelijk voorgehouden, dat zijn Hoogheids voorzaat in 't jaar 1753 plechtig verbonden had, jaarlijx 3,000 kandijlen peper uit zijne oude erflanden voor 65 en 2,000 uit de nieuw gekonquestreerden tegen 65 ropijen het kandijl te leeveren en zulx opdat de Kompanie hem in 't beoorlogen van de nabuurige vorsten niet hinderlijk mogt weezen, maar hem toelaaten zoude, de nabuurige landen to okkupeeren en aan zijn rijk te hechten.

§ 74. Dat dit laaste gevolg genoomen en de Kompanie hem dit toegelaaten had, waaraan zijn Hoogheid zijne tegenwoordige macht en grootheid alleen te danken had.

§ 75. En dat hij over zulx ook verplicht was, aan zijne daartegen overgestelde en bij een plechtig traktaat nader gestipuleerde verbintenis te voldoen, en daarbij zonder de minste afwijking te blijven continueeren.

§ 76. Dat hiervan te willen afwijken, eene opentlijke verbreeking van een plechtig traktaat zoude zijn, die als zooveel te onrechtvaardiger moest aangemerkt worden, omdat hij de daardoor verkreegene landen bleef bezitten, en de voordeelen van het traktaat voor altijd bleef genieten.

§ 77. Dat het voorgeeven van zijne Hoogheid, dat de Komp. hem tegen zijne vijanden niet geassisteerd had, ten eenemaal in dit geval ongefundeert was.

§. 78. Eensdeels, wijl het artikel in het voorsch : traktaat waarbij de hulpe gestipuleerd word, alleen als een bijvoegzel en vooral niet als eene teegenkondietsie van de peper-leeverantsie moest aangemerkt worden.

§ 79. En anderendeels om dat de Kompanie aan dat artikel ook werkelijk voldaan had, door de nadrukkelijke hulpe, die zij den koning toegebragt had in de jaaren 1776, en volgenden tegen Haider Alichan, toen dezelve met een leger afquam, om heel Zuider-Malabaar te overmeesteren, en dit wel zoo zeer, dat, bij aldien de Kompanie den eevengemelden Nabab toen niet door haare troepen, tegen gehouden had, hij koning het grootste gevaar zoude geloopen hebben van zijn heele land te verliezen, hetwelk aan de Kompanie veele tonnen gouds gekost had, waarvan zijn Hoogheid zelve genoeg overtuigd was.

§ 80. Dat de Kompanie in den laasten oorlog van Tipoe Sultan tegen zijn Hoogheid, ook alle hulp en bijstand verleend had, die toen in haar vermogen was en dat inzonderheid onze artilleristen de linie tegen Tipoe met sukces gedefendeert hadden, en wij niet in gebreeken gebleeven waaren, zijn Hoogheid met kanons en artillerijbehoeften te assisteeren.

§ 81. Mitsgaders, dat wij, toen Tipoe zoude beoorloogd worden bij een brief aan de Engelsche Regeering van Bengale onze hulptroepen aangebooden hadden, doch dat gemelde regeering daarvoor beleefdelijk bedankt had, zoo dat zijne Hoogheid geene reeden had, zich te beklaagen, dat de Kompanie hem zonder hulpe gelaaten had.

§ 82. Dat boven dit alles zijne Hoogheid, nadat de oorlog met Tipoe reets geeindigd was, zijne verplichting tot het leeveren van de peper navolgens het traktaat van 1753 te meermaalen had erkend en beleeden, speciaal in de met mij gehoudene konferentsien te Poentorre in de maand December 1791 en zeder in de konferentsien met de leden Lunel en Bos in de maand September 1792; voorts bij verscheidene brieven, die zijn Hoogheid aan mij op mijne klagten over de slechte peper leeverantsie geschreeven had.

§ 83. Dat in zelver voegen zijn Divan bij verscheidene geleegenheeden lange na den oorlog de verplichting van zijne Hoogheid tot de leeverantsie geavoueerd en telkens belofte gedaan had, dat dezelve naar behooren volbragt zoude worden.

§ 84. Dat gem: Divan in de laaste konverentsie die hij met mij in de maand April van dit jaar in mijn tuin gehouden had, van wegens zijne Hoogheid aan mij de proposietsie wel gedaan had, dat de Kompanie, uit aanmerking van den hoogen markt der peper boven de prijzen in't jaar 1753 den te dier tijd vast gestelden prijs geliefde te verhoogen en voortaan zich vergenoegd te houden, met een duizend kandijl voor den gestipuleerde prijs van 65 Ropijen en met noch een duizend kandijl voor den prijs van D' Engelsche Kompanie, te weeten 115 Ropijen, als wanneer ze zooveel en zelve meer zoude winnen als in 't jaar 1753 op drieduizend tegen 65 Rop. doch dat deeze proposietsie, als tegen het oude traktaat strijdende, door mij van de hand geweezen was, en dat toen de Divan op 't nieuw beloofd had de agthonderd kandijlen, die zijn Hoogheid aan de leden *Lunel* en *Bos* toegezegd had, ten eersten te zullen laaten leeveren en voortaan voor een ruime leeverantsie zorg draagen.

§ 85. Dat ik van de rechtvaardigheid en getrouwigheid van zijn Hoogheid omtrend de traktaaten met deszelfs ouden vriend en bondgenoot al te goede gedachten had, dan dat ik zoude kunnen gelooven, dat zijn Hoogheid een traktaat zoude willen verbreeken, waaraan hij zijne tegenwoordige magt en grootheid alleen te danken had, en waarvan hij de vruchten noch op deezen dag. van heeden genoot en voortaan bleef genieten, waaronder inzonderheid mede gehoorde de peper die voor het grootste gedeelte ingezaameld wierd uit de landen die zijn Hoogheids voorzaat, alleen door de gunstige toelaating van onze Komp. verkreegen had.

§ 86. Voorts dat wij in 't begin van Februarij de noodige vaartuigen zenden zouden om de beloofde 115 kandijl peper af te haalen, doch dat zijne Hoogheid verzocht wierd die leeverantsie zoo veel te vergrooten, dat het heele restant van de koop-penningen van Kranganoor en Aikotta daarmede vereffend wierd, hetwelk niet alleen op zich zelve recht en billijk was, maar met te meer fundament geeischt werd, wijl bij het koop-kontrakt uitdrukkelijk bedongen was, dat de koop-penningen op de jaarlijxe leeverantsie zoude vereevend worden.

§ 87. Ik heb dit uit onze resoluutsie van den 19° November jongstleeden en uit mijnen brief aan meermelden vorst, zoo omstandig bekend gesteld, om Uwen aandacht door het naslaan en opzoeken van die stukken niet te verstrooien en om daarop mijn gevoelen nopens de handelwijze te vestigen, die ik oordeele dat door Uw. Ed. moet geobserveerd worden, totdat de Hooge Regeering Uw. Ed. op dit stuk de noodige beveelen zal zenden.

§ 88. Hetzelve bestaat hierin, dat Uw. Ed. zoodra de leeverantsie van de voormelde 715 kandijlen zal afgeloopen zijn, den koning eenvoudig moet aanmaanen, om de leeverantsie van 't Jaar 1794 volgens het vigeerende traktaat, te beginnen en zoo wanneer de koning hierop weer met zijnen eisch van prijsverhooging ter baan komt, daarop antwoorden, dat Uw. Ed. niet bevoegd is, zich daarop in te laaten, maar dat in tegendeel Uwe plicht vereischt, zijne Hoogheid tot de leeverantsie aan te maanen, waartoe hij zich bij het meermeld traktaat verbonden heeft.

§ 89. Op deeze gronden heb ik dan ook zijn verzoek:

Dat ik de begeerde prijsverhooging aan de Heeren Majores in Nederland en aan de Hooge Regeering van Indien gunstig voordraagen wilde bij mijn antwoord van de hand geweezen, onder bijvoeging, dat zulk eene voordragt strijden met mijn eigen gevoelen, hetwelk was, dat zijn Hoogheid na als voor verplicht bleef, het traktaat zonder verandering naar te komen.

§ 90. Met opzicht tot de inlandsche Roomsche Christenen, die in de landen woonen, welke Trevankoor van het Koetsiemsche rijk afgescheurd heeft, is door den koning bij het 25 artikel van het meermelden traktaat beloofd, dat dezelven als vasallen van de Kompanie bij hunne oude voorrechten, die hier voorwaarts bij:

§ *20 et seq. 9* beschreeven zijn, ongestoord zullen gelaaten worden.

§ 91. Doch dit word door den koning en zijne ministers maar gebrekkig naargekomen, en wij krijgen maar al te dikwils klagten van deeze Christenen over allerlij vexaatsien en mishandelingen, waartegen wij als dan genoodzaakt zijn voor deeze onderdrukte menschen op te komen.

§ 92. En ofschoon bij het antwoord van het hof op onze doleances doorgaans redres beloofd en dikwils ook met der daad bezorgd word, zoo houdt zulx echter gewoonlijk maar voor een korten tijd stand, waarna de vexaatsien vernieuwd of anderen ondernoomen worden, hetgeen ons dan alweeder noodzaakt onze klagten daartegen bij het hof in te brengen.

§ 93. Op deezen voet blijft het lot van die arme menschen noch al draaglijk, en zij zijn in vergelijking tegen de heidenschen onderdaanen zeer gelukkig; Uw. Ed. diend dus bij deeze handelwijze te kontinueeren.

§ 94. Want of schoon de Kompanie daarbij in geen opzicht bevoordeeld word, en de gebieder daarvan niets anders als moeite en arbeid heeft, gelijk dit reets nopens de protexie der Christenen in 't rijk van Koetsiem zelve:

§ *37 et seq. 9* is aangeweezen, zoo verbindt ons doch de achting, die wij voor de Christelijke relisie, ofschoon van eene andere gezindheid en met veele onnutte ceremonien overlaaden in tegen overstelling van de Heidensche dienen te betoonen, en de menschlievendheid waardoor de elende van zooveel menschen verzacht word, om dit recht van protexie zooveel mogelijk bij alle geleegenheid te doen gelden en ten hunne nutte aan te wenden.

§ 95. Van meer belang is ons recht over de inwooners van 's Kompanies vlek of dorp Koilang, die van ouds onderdaanen van de Kompanie geweest en door haar als zoodanigen geregeerd zijn, zonder dat de inlandsche vorsten van het rijkje van Koilang, wiens oude vorsten den naame van Signattij droegen, waarin de vesting en het vlek Koilang liggen, daar iets over te zeggen, of op henlieden iets anders te pretendeeren hadden, dan alleen, dat de visschers 's jaars ieder een rasia of tien tjakkerons betaalen, en van ieder vangst drie visschen afgeeven moesten, niet, om dat zij onderdaanen van den Signattij waaren, maar om dat zij niet alleen voor onze limiet, maar de heele bai door, die voor't grootste gedeelte aan het land van den Signattij paald, en langs deszelfs verdere stranden, vischten, waar nevens onze inwooners, als zij in de Roomsche kerk van Moedraka trouwen wilden, die in het land van meermelden Signattij ligt, tien tjakkerons op brengen moesten.

§ 96. Op deezen voet bleeven de zaaken van Koilang in de eerste jaaren, van de regeering van den koning van Trevankoor, nadat hij dat land veroverd had, eenlijk met deeze verandering, dat de visschers, in steede van de visschen, die zij van ieder vangst plagten af te geeven, nu een jaarlijxe rekognietsie in geld opbragten, van 30 tjakkerons voor een groot en 15 tjakkerons voor een kleen net, en dit is de eigentlijke oorsprong van het zoogenaamde hoofd-en-nette geld, tot welkers invordering de koning een afzonderlijken bediende met den naame van Ariel aanstelde, die, echter verplicht was, buiten ons vlek in het den koning toebehoorende bovendorp, Koilang de Sima genaamd, zijn verblijf te houden, en in hetzelve geen gezag oefenen durfde maar verplicht was, zich over de nalaatige betaalders aan onze bedienden te addresseeren, die dezelven als dan tot de betaaling konstringeerden en het geld aan hem bezorgden.

§ 97. Doch langzaamerhand maatigden zich deeze Ariels en de verdere bedienden van Trevankoor die in het land van den Signattij over de invordering en administratsie der revenuen gesteld waaren, eenig gezag in ons vlek, en over deszelfs inwooners aan, hetwelk onder de achtlooze bediening van het opperhoofd Rosier zoo verre uitgestrekt werd dat de inwoonders eeven als de onderdaanen van Trevankoor, door 's konings bedienden behandeld, geplaagd en onderdrukt wierden.

§ 98. Wat moeite het gekost hebbe, deeze onze onderdaanen van de overheersching van Trevankoor te verlossen, en onder gezag van de Kompanie terug te brengen, is Uw. Ed. niet onbekend en staat omstandig beschreeven bij gemeene resoluutsie van den 5e September 1788 en gemeene beschrijving van den 29e Maart 1789 mitsgaders bij sekreete resoluutsie van den 31e August 1789 en bij aparte secreete van mij aan de Hooge Indiesche Regeeringen den 29e April 1790:

§ *27. et seq. 9* waarvan ik hier alleen het resultaat zal aanhaalen.

§ 99. Wijl de koning, in de hier over gehoudene konferentsie met mij te Mawelikare in de maand Oktober 1788, en tegen de zeder gedaane nadere voorstellingen, voornaamlijk inbragt dat een groot gedeelte der tegenwoordige inwoonderen in zijn land gebooren en door huwlijken of andere beweegreedenen naar Koilang

verhuist was, en hij dus aan zijne inkomsten te veel verliezen zoude als die menschen van zijne jurisdiktsie ten eenemaal onttrokken wierden, zoo sloeg ik voor, dit stuk te laaten onderzoeken, en degeenen der inwoonderen, die in zijn land gebooren waaren, uit het dorp te stellen, mitsgaders voor den aanstaande te statueeren dat bij opkomende huwlijken tusschen wederzijds onderdaanen, de bruid de woonplaats van den bruidegom zoude volgen.

§ 100. Dit werd eindelijk vast gesteld en hierop werd vervolgens gekontrakteerd:

(1e) Dat de overige inwoonders niets meer als de van ouds bepaalde hier voorwaards beschreevene gerechtigheden opbrengen zouden.

(2e) Dat deeze gerechtigheeden door onze eigene bedienden ingevorderd en aan den Toerom of 's konings rentkamer te Koilang de Sima, verantwoordt worden zouden.

(3e) Dat 's konings bedienden zich geen gezag of bewind in onze limiet over onze inwoonders aanmatigen zoude.

§ 101. Zeder hebben de ministers van Trevankoor nu en dan wel getracht, wederom eenig gezag over onze ingezeetenen te verkrijgen, doch tot nu toe is dit hun toeleg telkens door onze klagten aan den koning veriedeld, invoegen wij zeder tot heeden toe ons op 't nieuw verkreegene recht over de ingezeetenen met der daad uitoefenen.

§ 102. Uw Ed. diend derhalven verder te zorgen, dat ons het zelve niet wederom ontnoomen worde, en tot dat einde moet Uw Ed. ten eersten bij den koning in gepaste en vriendelijke termen over degeenen klaagen, die ons in dies oefening zouden stooren, of zich eenig gezag in ons dorp of over onze inwoonders aanmatigen willen.

§ 103. Ik zegde in den beginne van deeze Memorie dat de menage een hoofdartikel was hetgeen Uw Ed. in zijn bestier diende te behartigen, en dat ik Uw. Ed. mijne gedachten daarover zoude mede deelen.

§ 104. Om hieraan te voldoen, moet ik uwen aandacht terugleiden op onze gemeene resoluutsie van den 13e Februarij en 28e September deezes jaars waarbij reets zooveele verminderingen in den omslag gemaakt zijn, als naar mijne inzichten, in de tegenwoordige tijdsomstandigheeden gevoeglijk kunnen plaats hebben.

§ 105. Ik zegge *in de tegenwoordige omstandigheeden*, omdat het thans, wegens den zeder opgekomene oorlog met de Franschen niet raadzaam zijn zoude de verdere vermindering van ons garrisoen tot ses honderd koppen ten uitvoer te brengen, die ik toen op het oog had en waarover ik beloofde de Hooge Regeering te zullen onderhouden.

§ 106. Daar en boven zoude men doch verplicht zijn deeze beoogde vermindering uit te stellen, totdat het goedvinden van de Hooge Regeering van Indien omtrend dit gewigtige stuk ontvangen wierd, door dien Hunne Hoogedelheeden, bij het voorwaards geciteerde post scriptum van den 18e Juni jongstleeden beloofd hebben, zich over hetzelve, zoodra mogelijk speciaal te willen expliceeren en het ons niet voegen zoude met onze disposietsie vooruit te loopen.

§ 107. Wijl ik echter vertrouwe dat hoogstdezelven het departement van de artillerij naar eevenreedigheid van de infanterij reduceeren en in het begrip vallen zullen, dat daarbij voortaan niet zoo veele officiers als thans en inzonderheid geen kapitain als kommandant, vereischt werden en ik voor eenigen tijd onderricht wierd dat de majoor en kommandant van de Ceilonsche artillerij *Paravicini* zijn ontslag wilde verzoeken, zoo scheen mij dat eene gunstige geleegendheid te zijn, om deeze diminuutsie, in hoope van gunstige welduiding van Hunne Hoogedelheeden tot het meeste voordeel van de Kompanie te bewerkstelligen en stelde overzulx bij aparte sekreete missive aan de Ceilonsche regeering voor, datvolgens een bij mij ontworpen plan van menage hier voortaan geen kapitain van d' artillerij kost plaats hebben, en het mij dus aangenaam zijn zoude, indien zij geleegenheid mogte hebben den kapitain van d' artillerij *Ferdinand Kasper Heupner* in haare goevernement te plaatzen —.

§ 108. En ik deed dit te eerder, omdat deeze *Heupner* bevoorens op mijn verzoek uit dat Goevernement naar herwaards verplaatst is en voornaamlijk ook, omdat zijne kundigheid, bequaamheid en dienst iever ginter voor de Kompanie van veel nut kunnen zijn, hetgeen dus ook door gem. regeering ten eersten geamplekteerd is..

§ 109. Wijl het echter somtijds zoude kunnen gebeuren, dat Hunne Hoogedelheeden, bij het bepaälen van het garnisoen alhier mijnen voorstel tot de vermindering van hetzelve op 600 koppen amplekteerden en de nadere organisaatsie aan ons overlieten ; zoo zal ik hier eene schets inlijven van de nadere inrichting van hetzelve zoo als ik oordeele dat met de geleegenheid van de plaats en vesting best over een zal komen.

Dienvolgende zoude dat garnisoen moeten bestaan uit:

550 infanteristen en.
50 artilleristen.

De Infanteristen zouden bestaan uit :

2 kompanien Europeeschen
1 do. Oosterlingen en
1 do. Sijpais en

De Artilleristen uit:

30 Europeezen en
20 inlanders

De nadere verdeeling daarvan zoude kunnen gemaakt worden als volgt :

300 Europeezen in twee kompanien, te weeten :
1 Kapitain Kommandant bij de eerste kompanie.
1 Kapitain Luitenant bij de tweede kompanie.
4 Luitenants, daarvan bij ieder Komp : twee.
6 Vaandrigs, daarvan :
2 bij de twee kompanien Europeeschen
2 als kommandanten bij de Inlandsche kompanie
1 als kommandant te Koilang
1 als adjudant
15 Serjants, daarvan:
12 bij de twee kompanien Europeeschen, de order serjants daaronder begreepen.
2 als drilmeesters bij de twee inlandsche kompanien.
1 te Koilang.
23 Korporaals, daarvan:
12 bij de twee Europeesche kompanien, de kapitains des armes daaronder begreepen.
2 te Koilang.
9 in diverse diensten, die zeer noodig zijn, weegens de veele wachtposten, die niet onbezet kunnen blijven.
4 Tamboers.
2 Fluiters en
244 Gemeenen in twee Kompanien, waarvan elk dus 122 gemeenen sterk is.

250 Inlandsche Militairen in twee kompanien, daarvan:
Eene kompanie Oosterlingen, bestaande uit:
1 Kapitain,
2 Luitenants,
1 Vaandrig,
5 Serjants, daarvan 1 order serjant,
6 Korporaals daarvan 1 order korporaal,
2 Tamboers,
1 Fluiter en,
107 Gemeenen.

Eene kompanie sipais, bestaande uit.
1 Kapitain,
2 Luitenants,
1 Vaandrig,
5 Serjants daarvan, 1 order serjant,
6 Korporaals daarvan 1 order korporaal,
2 Tamboers,
1 Fluiter en,
107 Gemeenen.

50 Koppen Artillerij daarvan :
1 Kapitain Luitenant,
1 Eerste Luitenant,
1 Sous Luitenant,
6 Europeesche Bombardiers,
6 „ Kanoniers.
15 „ Handlangers en
20 Inlandsche do.

§ 110. Ter aanwijzing dat het garnisoen hier niet meer vermindert kan worden, heb ik een wachts detail geformeerd waarbij eenlijk de allernoodzaakste posten die niet kunnen onbezet gelaaten worden in aanslag gebragt zijn, en waarbij ik maar twee vrije nachten voor de gemeene en agt huren schilderens voor ieder man van 't wachts-volk gereekend hebbe, hetgeen de zwaarste dienst is, die het volk kan opgelegt worden, hetwelk ik hier insereere.

Wagts Detail.

Voor het garnisoen van Koetsiem wanneer hetzelve tot 600 koppen gereduceerd zal zijn.

Hoofdwagt.

	Posten. Dag	Posten. Nagt.
1 Officier, 1 serjant, 2 korporaals, 1 fluiter, 1 tamboer, 15 Europeeschen, daarvan posten, 2 voor het kommandement, 1 bij den kommandant, 1 voor het geweer, 1 over de baaipoort	5	5
Boomwagt : 1 officier, serjant, 1 korporaal, 1 tamboer, 12 Europeeschen daarvan, 1 post voor het geweer, 1 buiten voor de Boompoort, 1 voor de kruit-moolen, 1 aan Slooterdijk	4	4
Rivierpoort : 1 serjant, 1 korporaal, 9 Europeeschen, 1 post voor het geweer, 1 buiten de revier poort, 1 agter het pakhuis	3	3
Grooningen ; 1 korporaal, 3 Europeeschen daarvan, 1 post bij de punt Grooningen	1	1
Vriesland : 1 korporaal, 3 Europeeschen daarvan een post op de punt Vriesland ..	1	1
Utrecht : 1 serjant, 1 korporaal, 6 Europeeschen daarvan, 1 post voor 't kruithuis, 1 post op de punt Utrecht	2	2
Zeeland : 1 officier, 1 serjant, 1 korporaal, 6 oosterlingen, daarvan, 1 post aan de gordijnen na Holland en 1 aan de gordijn na Utrecht	2	2
Holland : 1 serjant, 1 korporaal, 9 Europeeschen daarvan, 1 post voor het kruithuis, 1 aan de april van Holland, 1 op de punt Holland	3	3
Gelderland : 1 korporaal, 3 Europeeschen, daarvan, 1 post op de punt Gelderland.	1	1
In't Ravelijn : 1 korporaal, 3 oosterlingen, daarvan, 1 post in het ravelijn ...	1	1
Binnentuin 1 korporaal, 3 sipais daarvan, 1 post in de binnentuin ...	1	1
In't nieuw werk 1 serjant, 1 korporaal, 6 oosterlingen daarvan, 1 post voor 't geweer, 1 post aan de bariere van den bedekten weg	2	2
Fleche : 1 serjant, 1 korporaal, 6 oosterlingen daarvan, 1 post onder het kommandeurs-bastion, 1 aan de bariere van de Fleche	2	2
Op 't Centrum : 1 korporaal, 3 gemeenen sipais, daarvan, 1 post op 't centrum.	1	1
Buitentuin : 1 officier, 1 serjant, 2 korp's, 9 gemeene sepais daarvan, 1 post aan het hek na de stad, 1 aan het hek na de landkant, 1 aan het hek na de zeestrand.	3	3
Kalwettij : Bij de baas, 1 korporaal, 3 gemeene sipais daarvan, 1 post bij de 's Komp 's vaartuigen	1	1
Op Mattenseeri : 1 korporaal, 3 gem. sipais daarvan, 1 post voor het pandiaal van Anta Setti	1	1
Aan de Overvaart : 1 Europeesche onderofficier om op te letten, dat er geene Europeeschen overvaaren naar Baipin	...	...
Aan 't Ammunietsie huis : 1 kanonier, 3 handlangers Europeeschen daarvan 1 post voor 't ammunietsie huis	1	1
Somma posten ...	35	35

Dus trekken dagelijxs op de wacht :

2 Europeesche officiers.
75 Koppen, serjants, korporaals en gemeene Europeeschen
1 Oostersche officier.
28 Koppen, serjants, korporaals en gemeene Oosterlingen.
1 Sipais officier.
28 Koppen, serjants, korporaals, en gemeene sipais.
1 Fluiter.
2 Tamboers.

138 Koppen infanteristen die dagelijx op de wagt trekken.
4 koppen artilleristen, die dagelijx op de wagt trekken.

§ 111. Volgens dit detail schieten er slechts drie en sestig Europeeschen, veertien Oosterlingen en veertien Sipais over die men voor zieken, absenten en wantalligen diend af te trekken.

§ 112. Dit garnisoen zoude als dan 's maands f. 8,738–9–0 Indisch geld. kosten, zooals dit nader blijkt bij de ondervolgende bereekening :—

—	Indiasche geld.						
	Winnende gasie.	Gasie.	Kostgeld.	Randsoen.	Huishuur.	Brandhout.	Te zaamen.
Europeesche Infanterie.							
1 Kapitain ..	f. 85 0 0	f. 60 0 0	f. 24 19 0	..	f. 9 12 0	f. 6 0 0	f. 100 11 0
1 Kapitain Luitenant.	„ 60 0 0	„ 45 0 0	„ 24 19 0	..	„ 9 12 0	„ 6 0 0	„ 85 11 0
4 Luitenants à ider ..	„ 50 0 0	„ 150 0 0	„ 58 0 0	..	„ 8 16 0	..	„ 236 16 0
6 Vaandrigs à ider ..	„ 40 0 0	„ 180 0 0	„ 87 0 0	..	„ 43 4 0	..	„ 310 4 0
15 Serjants à ider ..	„ 22 0 0	„ 247 10 0	„ 115 2 8	..	..	..	„ 362 12 8
23 Korporaals à ider ..	„ 16 0 0	„ 276 0 0	„ 69 0 0	f. 66 19 8	..	..	„ 411 19 8
4 Tamboers à ider ..	„ 9 0 0	„ 27 0 0	„ 9 12 0	„ 11 13 0	..	..	„ 48 5 0
2 Fluiters à ider ..	„ 9 0 0	„ 13 10 0	„ 4 16 0	„ 5 16 8	..	..	„ 24 2 8
244 Gemeenen à ider ..	„ 11 0 0	„ 2,013 0 0	„ 585 12 0	„ 710 13 0	..	..	„ 3,309 5 0
Telt. ..	..	f. 3,012 0 0	f. 979 0 8	f. 795 2 0	f. 91 4 0	f. 12 0 0	f. 4,889 6 8
Artillerij.							
1 Kapitain Luitenant ..	f. 60 0 0	f. 45 0 0	f. 24 19 0	..	f. 9 12 0	f. 6 0 0	f. 85 11 0
1 Eerste Luitenant ..	„ 50 0 0	„ 37 10 0	„ 14 10 0	..	„ 7 4 0	..	„ 59 4 0
1 Sous Luitenant ..	„ 40 0 0	„ 30 0 0	„ 14 10 0	..	„ 7 4 0	..	„ 51 14 0
6 Bombardiers.	„ 20 0 0	„ 90 0 0	„ 46 1 0	..	..	..	„ 136 1 0
6 Kanoniers ..	„ 14 0 0	„ 63 0 0	„ 18 0 0	..	..	..	„ 81 0 0
15 Handlangers Europeeschen	„ 11 0 0	„ 123 15 0	„ 21 15 0	f. 27 4 0	..	..	„ 172 14 0
Telt ..	..	f. 389 5 0	f. 139 15 0	f. 27 4 0	f. 24 0 0	..	f. 586 4 0
Oosterlingen.							
1 Kapitain ..	f 48 0 0	f. 48 0 0	f. 18 18 0	f. 1 16 8	..	..	f. 68 14 8
2 Luitenants ..	„ 28 16 0	„ 57 12 0	„ 25 14 0	„ 3 12 8	..	..	„ 86 8 8
1 Vaandrig ..	„ 19 4 0	„ 19 4 0	„ 12 12 0	„ 1 16 8	..	..	„ 33 12 8
5 Serjants ..	„ 12 0 0	„ 60 0 0	„ 24 0 0	„ 9 1 8	..	..	„ 93 1 8
6 Korporaals ..	„ 9 12 0	„ 57 12 0	„ 14 8 0	„ 10 17 8	..	..	„ 82 17 8
2 Tamboers ..	„ 9 0 0	„ 13 10 0	„ 2 18 0	„ 3 12 8	..	..	„ 20 0 8
1 Fluiter ..	„ 9 0 0	„ 6 15 0	„ 1 9 0	„ 1 16 0	..	..	„ 10 0 0
107 Gemeenen ..	„ 7 4 0	„ 770 8 0	„ 192 12 0	„ 193 18 8	..	..	„ 1,156 18 8
Telt ..	..	f. 1,033 1 0	f. 292 1 0	f. 226 11 5	..	..	f. 1,551 13 8

—	Indiasche geld.						
	Winnende gasie.	Gasie.	Kostgeld.	Randsoen.	Huishuur.	Brandhout.	Te zaamen.
Inlandsche Artilleristen.							
20 Gemeenen sipais ..	Rop. 4 0	f. 120 0 0	..	f. 40 0 0	..	..	f. 160 0 0
1 Kapitain ..	„ 26 0	„ 39 0 0	..	„ 2 0 0	..	..	„ 41 0 0
2 Luitenants ...	„ 20 0	„ 60 0 0	..	„ 4 0 0	..	..	„ 64 0 0
1 Vaandrig ..	„ 16 0	„ 24 0 0	..	„ 2 0 0	..	..	„ 26 0 0
5 Serjants ..	„ 12 ½	„ 93 15 0	..	„ 10 0 0	..	..	„ 103 15 0
6 Korporaals ..	„ 10 ½	„ 94 10 0	..	„ 12 0 0	..	..	„ 106 10 0
2 Tamboers ..	„ 6 0	„ 18 0 0	..	„ 4 0 0	..	..	„ 22 0 0
1 Fluiter ..	„ 6 0	„ 9 0 0	..	„ 2 0 0	..	..	„ 11 0 0
107 Gemeenen ..	„ 6 0	„ 963 0 0	..	„ 214 0 0	..	..	„ 1,177 0 0
Telt. ..	..	f. 1,301 5 0	..	f. 250 0 0	..	..	f. 1,551 5 0
Samentrekking van het Voorenstaande.							
Europeesche Infanterij ..	..	f. 3,012 0 0	f. 979 0 8	f. 795 2 0	f. 91 4 0	f. 12 0 0	f. 4,889 6 8
Artilleristen ..	..	„ 389 5 0	„ 139 15 0	„ 27 4 0	„ 24 0 0	„ 6 0 0	„ 586 4 0
Oosterlingen ..	..	„ 1,033 1 0	„ 292 1 0	„ 226 11 8	..	..	„ 1,551 13 8
Inlandsche Artilleristen ..	..	„ 120 0 0	..	„ 40 0 0	..	..	„ 160 0 0
Sipais	..	„ 1,301 5 0	..	„ 250 0 0	..	..	„ 1,551 5 0
Te zaamen ..	..	f. 5,855 11 0	f. 1,401 16 8	f. 1,338 17 8	f. 115 4 0	f. 18 0 0	f. 8,738 9 0

§ 113. Het garnisoen zoude als dan in een jaar f. 1,04,861·8 Indisch f. 83,889–2–8 Nederlandsch geld te staan komen, en naar mijn gevoelen kan hetzelve niet verder verminderd worden.

§ 114. Mogten Hunnen Hoogedelheeden dit stuk echter anders begrijpen en eene verdere diminuutsie aanbeveelen, zoo zoude men den bedekten weg niet kunnen bezetten en dan zouden de pallissaden daaruit geligt en de wagthuizen afgebrooken moeten worden, wijl dezelven anders nevens de vijf bruggen een roof van de diven worden zouden.

§ 115. De vermindering der restanten is ook een krachtig middel tot bezuiniging, waarmeede reets in 't voorjaar een begin gemaakt is, met een meenigte artillerij ammunietsie, wapenkamers en equipasie goederen, die bij de nieuwe inrichting niet verder te pas quamen, naar Ceilon en Batavia te zenden, en het welkers verdere bevordering ik Uw. Ed. opdroeg, dezelven onder ultimo Augustus 1792 nader na te gaan en een ontwerp tot hunne verdere vermindering op te maaken, dit is ook door Uw. Ed. ter uitvoer gebragt, doch toen ik beezig was, uwe konsideraatsien en voorstellen daartoe dienende te revideeren, quam de tijding van den oorlog met de Franschen, en wijl deeze vermindering voornaamlijk de artillerij en ammunietsie betrof—want alle andere departementen zijn reets zooveel besnoeid, dat ze weinig meer op af te dingen valt—en het ongeraaden geweest zijn zoude, dezelve te verminderen, in een tijdsstip, dat wij een vijandigen aanval te vreezen hadden, en daar en tegen den bijstand van onze bondgenooten inriepen zoo moest ik dit stuk uitstellen, en hetzelve moet, naar mijn begrip, ook uitgesteld blijven, tot dat men vaste tijding van vreede erlangt zal hebben.

§ 116. Voorts diene ik hier noch gewag te maaken van onze resoluutsie van den 8e Januari 1791, waarbij gestatueerd is, dat vreemde Europeeschen, die somtijds in deeze stad, of digt bij dezelve in ons rechts-gebied, vaste goederen zouden willen aankoopen, gehouden zijn, den burger eed te presteeren.

§ 117. Wat tot dit besluit aanleiding gegeeven heeft, is Uw. Ed. bekend en behoefd hier niet aangehaald te worden; de billijkheid van hetzelve is algemeen en evident, doordien zulke inwooners, ze mogen Franschen, Engelschen of Portugeezen zijn, zonder deezen eed gedaan te hebben, zich aan onze wetten niet zouden willen onderwerpen, waaruit allerlij onaangenaamheeden en moeilijkheeden zoude kunnen

ontstaan, weshalven ik Uw. Ed. rekommandeere deeze wet nauwkeurig te observeeren en geenen vreemdeling eenige vaste goederen in de stad of onder haar rechtsgebied te laaten koopen, tenzij hij zich aan dezelve onderwerpe.

§ 118. En wijl de eigenste reeden, waarom dit met opzicht tot Europeesche vreemdelingen gestatueerd is, ook plaats heeft nopens vreemde inlanders, zoo hebbe ik in onze jongste vergadering geproponeerd geene Europeesche tuinen die aan de zoogenaamde vlakte van de vesting liggen, aan vreemde inlanders, die geene onderdaanen van de Kompanie zijn, te verkoopen, hetgeen met unanime stemmen goedgevonden en gearresteerd is.

§ 119. De tegenwoordige bezitters van zulke tuinen die dezelven somtijds aan inlanders duurder zouden kunnen verkoopen, hebben te minder reeden zich over de hardigheid deezer wet te beklaagen, die tot konservaatsie van de algemeene goede order en ruste noodzaaklijk is, wijl ik zelve deezer dagen, daarvan het voorbeeld gegeeven hebbe, door mijne buitenplaats waarvoor mij van den koning van Koetsiem vijftigduizend ropijen gebooden wierden en waarvoor ik noch wel tienduizend meer zoude hebben kunnen bedingen, aan zijn Hoogheid te weigeren en aan Uw. Ed. voor veertigduizend over te geeven.

§ 120. Met opzicht tot de pachten moet ik Uw. Ed. noch onderrichten, dat de pachter van de Koilangs-bai voorleeden jaar groot verlies gehad heeft, wijl geen Jafnasche tabak ingevoerd is, waarvan de meeste tollen komen moeten, en dat hij dus volstrekt niet geneegen was die pacht verder te mijnen te meer wijl Trevankoor dit jaar weder geene vaartuigen naar Jafna gezonden had.

§ 121. Ik was volkomen van de gegrondheid van deeze klagte overtuigd, doch wijl 's Kompanies belang volstrekt vorderde dat die pacht bij haar voorig aanzien voor het uiterlijke gekonserveerd bleef, zoo heb ik hem gepersuadeerd dezelve voor den prijs van voorleeden jaar te mijnen, onder deeze mijne belofte dat hij bij het eindigen van het pachtjaar zal kunnen volstaan met het geen hij van de pacht genooten heeft.

§ 122. Uw. Ed. word hiervan door mij verwittigd, om bij de uitkomst deeze belofte gestand te doen.—

§ 123. Toen wij de assistentsie van de Engelschen in de maand August verzochten, schreef Kolonel Hartleij "dat hij aan ons verzoek zoodra mogelijk voldoen zoude, doch van begrip was, dat de onkosten van het detachment voor reekening van onze Kompanie zijn zouden".

§ 124. Mijn antwoord behelsde:

"Dat het plaatsen van een Regiment Europeeschen en een Battaljon Sipais bij Kranganoor naar mijn begrip tot ons oogmerk voldoende was, dat over zulx die troepen op hun eigen territorium bleeven en de bedenkingen over de kosten daardoor vervielen; dat behalven dien de verdeediging van Koetsiem tot de zeekerheid en behoud van de Engelsche bezittingen op deeze kuste strekte, en het dus billijk was, dat beide Kompanien de kosten droegen van de middelen, die daartoe van beide zijden in 't werk gesteld wierden".

§ 125. Waarop hij bij brief van den 10° August J°l. repliceerde:

"Dat de beweeging deezer troepen met veel onkosten verzeld zijn zoude, en wijl ze alleen op onze requisietsie de order daartoe gekreegen hadden, derhalven hij van gevoelen was, dat de onkosten, die daardoor veroorzaakt wierden, door onze Regeering dienden gedraagen te worden.

§ 126. Hetgeen ik bij de volgende brieven niet verder beantwoordt hebbe, wijl het de zaak van gemelden kolonel niet was te decideeren, en hij zelve begeerd had, deeze questie ter zijde te stellen.

§ 127. Bij aldien derhalven de Regeering van Bombaij nopens dit artikel met den eisch van ongelden, bij Uw. Ed. mogt opkomen, zoo dunkt mij, dat Uw. Ed. niet beeter doen kan, dan in uw antwoord hetzelve argument, hetwelk ik tegen meermelde kolonel gebruikt hebbe, tegen dien eisch te emploieeren en er bij te voegen, dat Uw. Ed. niet te min van mij, die de korrespondentsie met den Heer Hartleij gevoerd had, elucidaatsie vraagen en naar bekoming van dezelve zich nader verklaaren zoude.

§ 128. Hierdoor wint Uw. Ed. niet alleen tijd, maar wij kunnen dan ook beter met elkander overleggen, hoe die eisch best te beantwoorden zij, en dit is te raadzamer wijl de Edele Hooge Regeering door mij bij een aparten brief van den 26e August van dit schrijven van kolonel Hartleij en mijn antwoord daarop geinformeerd is, en waarschijnlijk haare beveelen dien aangaande met de eerste geleegenheid zal bedeelen, zoo dat er hoope is, dat wij daarmeede middelerwijle gemunieerd zullen worden.

§ 129. Hiermede wensche ik Uw. Ed. een goed verblijf en Godes zegen tot het nieuwe bestier, terwijl ik met alle achting de eere hebbe te zijn.

Mijnheer.

Uwer Ed.'s

dienstwillige Dienaar

J. G. VAN ANGELBEEK.

KOETSIEM,
den 30e *December* 1793.

Soldij Notitie voor Colombo.

De gerequireerde reek : van den Mattroos Swens Jacobs Berg van Hilsingberg is reeds den 23 April 1791, wanneer den zelven van 't smalschip aldaar verbleeven, verzonden, welk copia gaat mits deezen, en verzoeke elucidatie wegens den mede aldaar verbleeven Mattroos Pieter Versteeg, dewelke met gem. Smalschip A° passo na derwaards vertrokken is . . . .

Nog is aan den Kapitain Wira Magale aan gagie volgens order voor de Maand Febr. verstrekt als bij de inleggende quitantie vermeld.—gaande meede 3 stux quitanties der militairen die alhier nog dier gedetaxeerden zijn, waarmede de volgende perzoonen voor de maand Januarij in 't hospitaal geleegen zijn, waar voor bij hunne formeele reek : moet belast worden als :—

Jacob Herling van Ceijlon		... ...	Zoldaat	f.	1	16	0
Oesman Camiers	do.	... ...	Do.	„	3	12	0
Porssa	do.	... ...	Do.	„	3	12	0
Pakkiassar	do.	... ...	Do.	„	3	12	0

KOETSIEM,
den 15 *de Maart* 1793.